

MÄNTYHARJUN OPISKELUHUOLLON KÄSIKIRJA

Johdanto

Tämä käsikirja kokoaa yhteen Mäntyharjun opiskeluhoitoa ohjaavia linjauksia ja asiakirjoja. Käsikirja vastaa niihin kysymyksiin, joita opiskeluhoitotyöstä on käytännön työssä usein kysytty. Lisäksi käsikirjassa linjataan opiskeluhoitoon toimintatapoja ja käytänteitä yhdenmukaisiksi Mäntyharjussa. Käsikirja löytyy kunnan intrasta. Tämän käsikirjan ohjeistukset ja lomakkeet koskevat kaikkia esiopetuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen yksiköitä.

Käsikirja on suunnattu rehtoreille, opiskeluhoitoon työntekijöille, opettajille, erityisopettajille, nuorisotyöntekijöille, opinto-ohjaajille ja koulunkäynnin ohjaajille. Käsikirjan päivityksestä vastaa lasten ja nuorten hyvinvointityöryhmä (entiseltä nimeltään oppilashuollon ohjausryhmä). Opiskeluhoitoon käsikirja päivitetään valtuustokausittain tai tarpeen mukaan.

Opiskeluhoitoon käsikirja tarkoittaa opetussuunnitelmien oppilashuollon sisältöjä.

Käsikirjassa esitellään opiskeluhoitoon malleja, jotka on kehitetty osana Lasten ja perheiden muutosohjelmaa (LAPE).

Käsikirjassa käytetty termi opiskeluhoito kattaa niin oppilas- kuin opiskeluhoitoon esiopetuksesta toiselle asteelle. Oppilas viittaa niin esiopetuksen, perusopetuksen kuin toisen asteen oppilaasta opiskelijaan.

Käsikirja on valmisteltu oppilashuollon ohjausryhmässä yhteistyössä oppilaitosten kanssa.

Käsikirja on laadittu Kauniaisten oppilashuollon käsikirjan (2020) sekä Mäntyharjun oppilashuolto-suunnitelman (2018) pohjalta.

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo

MÄNTYHARJUN.....	1
OPISKELUHUOLLON	1
KÄSIKIRJA	1
Johdanto	2
Sisällysluettelo.....	3
Opiskeluhuollon käsikirjan linjauksia	5
1 Opiskeluhoitotyö kuuluu kaikille	6
1.1 Opiskeluhoitotyö.....	7
Yhteisöllinen opiskeluhoito.....	7
Yksilökohtainen opiskeluhoito:.....	9
Opettajan, yksikön muun työntekijän tai muun ammatillisen henkilön velvoite oppilaan ohjaamisesta opiskeluhoollon palveluihin	10
Konsultaatio yksittäisen oppilaan asioissa koulun henkilökunnan ja opiskeluhoollon henkilöstön välillä	12
Monialainen asiantuntijaryhmä yksilökohtaisessa opiskeluhoollonssa	12
Vastuuhenkilön tehtävät monialaisessa asiantuntijaryhmässä	13
Opiskeluhoitokertomus.....	14
1.2 Yhteisöllisten opiskeluhoitoryhmien ohjaus ja opiskeluhoollon kuntatasoiset strategiset painopisteet	15
2 Opiskeluhoitotyö arjen tekoina	15
2.1 Oppilaiden ja huoltajien osallisuus opiskeluhoitotyössä.....	15
2.2 Kodin ja koulun/esiopetuksen yhteistyö.....	16
Yhteistyö eri kieli- ja kulttuuritaustaisen perheen kanssa.....	16
Molempien huoltajien huomioiminen lasta koskevien asioiden hoidossa	16
2.3 Opiskeluhoito ja pedagoginen tuki.....	17
2.4 Yksityisyyden kunnioittaminen opiskeluhoollonssa	17
2.5 Siirtymävaiheiden käytänteet	17
2.6 Ohjaajaresurssin kohdentaminen ja seuranta esi- ja perusopetuksessa	17
2.7 Koululaisen iltapäivätoiminnan ja opiskeluhoollon yhteistyöstä	18
2.8 Oppimisympäristön terveellisyys ja turvallisuus.....	18
2.9 Terveystarkastukset	18
2.10 Terveiden elämäntapojen vahvistaminen	19
2.11 Kriisityö koulussa.....	20

2.12	Luvattomiin poissaoloihin puuttuminen.....	20
	Mitä tehdä, kun oppilas ei tule ollenkaan kouluun/esiopetukseen?	22
2.13	Yhteistyö lastensuojelun sosiaalityön kanssa.....	22
	Sijoitettu lapsi oppilaitoksissa	24
	Toiminta akuutissa lastensuojelullisessa huoleessa.....	25
	Lastensuojelulain 25 §:n mukaisesti.....	25
3	Opiskeluhuollon toimijoiden tehtäväkuvauksia ja hoito- ja yhteistyötahoja.....	26
3.1	Rehtori.....	26
3.2	Koulupsykologi.....	26
3.3	Koulukuraattori	28
3.4	Terveystenhoitaja	29
3.5	Koululääkäri.....	30
3.6	Erityisopettaja	31
3.7	Luokanopettaja/erityisluokanopettaja/luokanohjaaja/	32
	esiopetuksen opettaja/ryhmänohjaaja/aineenopettaja	32
3.8	Oppilaanohjaaja/opinto-ohjaaja.....	32
3.9	Koulunkäynti-ohjaaja/esiopetusryhmässä työskentelevä lastenhoitaja tai erityisavustaja.....	33
3.10	Arkistointi ja oppilaskohtaiset rekisterit.....	34
3.11	Hoito- ja yhteistyötahot Mäntyharjussa.....	34
	Lasten ja nuorten mielenterveystyö Mäntyharjussa.....	35
	Nuorisopalvelut	36
	Poliisin Ankkuri-toiminta (Mikkeli).....	37
	Seurakunta.....	38
	Hyödyllisiä linkkejä ja lähdemateriaalia:	38

Opiskeluhuollon käsikirjan linjauksia

Mäntyharjun esi- ja perusopetusta sekä lukiokoulutusta sitovat seuraavat linjaukset:

Oppilaiden ja koulu-/esiopetusyhteisön hyvinvoinnin tukeminen kuuluu kaikille koulun aikuisille.

Ennaltaehkäisevä ja koko koulu-/esiopetusyhteisöä sekä luokkia/esiopetusryhmiä koskeva yhteisöllinen hyvinvointityö on tärkeä osa opiskeluhoitotyötä. Yksiköt laativat oman yhteisöllisen opiskeluhoitosuunnitelman, joka tarkistetaan lukuvuosittain.

Arviointikeskustelu (oppilas, luokanopettaja/ erityisluokanopettaja/ luokanvalvoja ja huoltajat) pidetään vähintään kerran lukuvuodessa jokaisen oppilaan kohdalla 1.–9. luokilla Mikäli lapsi on esiopetuksen lisäksi muussa varhaiskasvatuksessa, voidaan siihen liittyvät tavoitteet ja huomioitavat asiat kirjata esiopetuksen oppimissuunnitelmaan. Mikäli lapselle ei laadita esiopetuksen oppimissuunnitelmaa, voidaan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmassa ottaa huomioon esiopetuksen tavoitteet ja tarpeet.

Koulut/esiopetus tekevät yhteistyötä moniammatillisesti (mm. lastensuojelun ja terveydenhuollon kanssa) mm. poissaoloihin puuttumiseksi.

Koulun kriisiryhmä kokoontuu ilman akuuttia kriisiä vähintään kerran lukuvuodessa, ja akuuteissa kriiseissä tarpeen mukaan.

Yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän puheenjohtajana toimii rehtori. Ryhmän muistiot kirjaa ryhmän sihteeri, joka valitaan ryhmästä.

Yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä suunnittelee ja arvioi omaa toimintaansa vähintään kerran lukuvuodessa. Yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä kokoontuu säännöllisesti laaditun vuosikellon mukaan.

Yksikköjen yhteisölliset opiskeluhoitoryhmät ja johtoryhmät tekevät kiinteää yhteistyötä hyvinvointiin liittyvissä asioissa.

Koulussa yksilökohtaisen monialaisen oppilashuollon (monialaisen asiantuntijaryhmän) rekisterin vastuuhenkilönä toimii rehtori.

Kunnan oppilashuollon ohjausryhmä vastaa oppilashuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista.

Opetushenkilöstö ja opiskeluhoollon asiantuntijat tutustuvat käsikirjan sisältöön säännöllisesti ja käsikirja on aina osa uuden henkilökunnan perehdytystä.

Linjausten sisällöt on kuvattu tarkemmin käsikirjan tekstissä.

1 Opiskeluhooltotyö kuuluu kaikille

Opiskeluhoollolla tarkoitetaan oppilaan ja opiskelijan hyvän oppimisen, psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa koulu- ja oppilaitosyhteisössä. Opiskeluhooltotyötä ohjaa lapsen edun ensisijaisuus ja hänen hyvinvointinsa edistäminen. Opiskeluhoolto on yhteisöllistä työtä ja yksilöllistä tukea.

Kaikki oppilaiden kanssa työskentelevät aikuiset huolehtivat heidän hyvinvoinnistaan ja oppimisesta yhteistyössä huoltajien kanssa. Oppilaan kouluhyvinvointiin vaikuttavat ympäristön turvallisuus ja terveys sekä riittävä kasvun, oppimisen ja hyvinvoinnin tuki. Hyvinvointityö on oppilaan kohtaamista, kannustamista, auttamista sekä oppilaan osallisuuden vahvistamista.

Opiskeluhooltotyö on koko oppimisyhteisön tukemista. Oppilaalla on oikeus opiskeluhooltoon koko esi- ja perusopetuksen sekä lukio-opintojen ajan. Tavoitteena on toimia ennaltaehkäisevästi ja puuttua varhain mahdollisiin oppimispolun aikaisiin vaikeuksiin ja tukea oppimisyhteisön hyvinvointia.

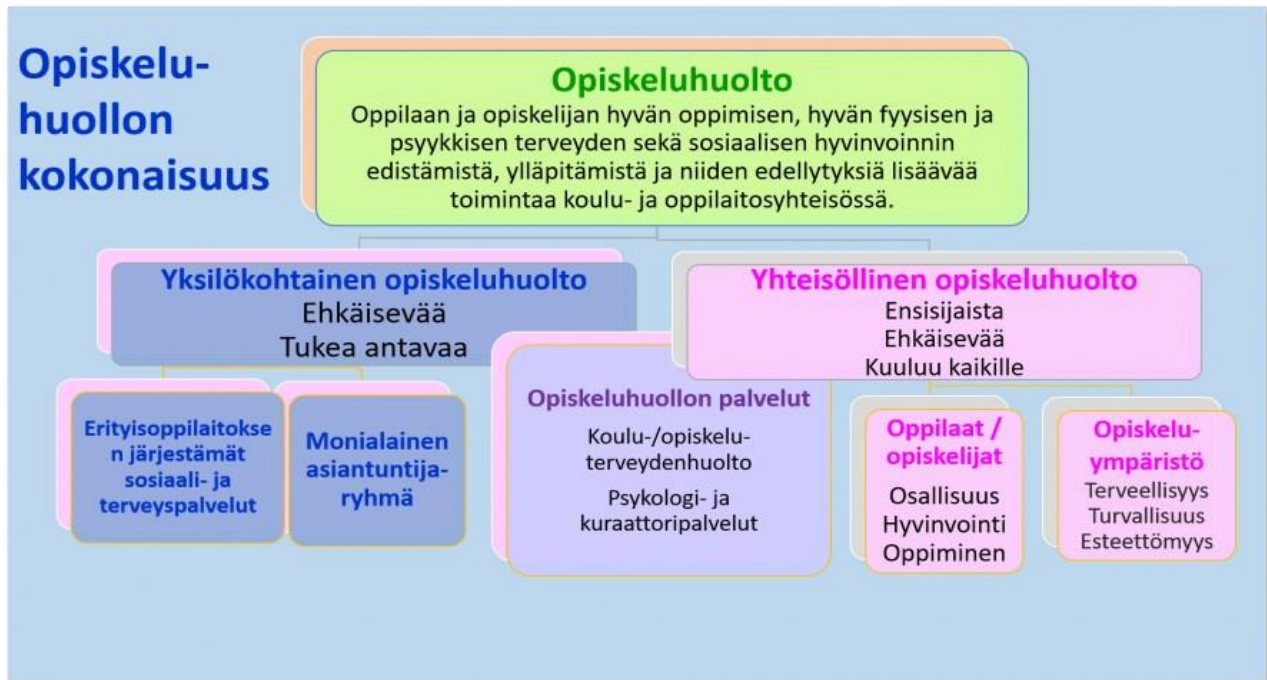
Aktiiviseksi kansalaiseksi kasvamista voidaan tukea kokemuksilla vaikuttamisesta ja siitä, että omilla mielipiteillä on merkitystä. Lasten ja nuorten pitää tulla kuulluiksi ja heille on annettava aito mahdollisuus vaikuttaa. Oppilaan tulee saada osallistua häntä itseään koskevien asioiden käsittelyyn ikätasonsa ja edellytystensä mukaan. Näin hän pääsee vaikuttamaan omiin asioihinsa ja tietää, mitä yhteisesti on sovittu ja päätetty.

Lasten ja nuorten kohtaaminen tapahtuu arjen tilanteissa. Oppilaiden kuulemisessa omien asioiden hoidossa on huomioitava, että myös vammaisella ja kehitysvammaisella oppilaalla on samat oikeudet kuin kaikilla muilla. Esim. vaihtoehtoiset kommunikaatiokeinot on hyödynnettävä oppilaiden kuulemisessa ja osallisuuden vahvistamisessa.

Yhteisöllisyys näkyy yksikön toimintakulttuurissa. Jokainen yksittäinen kohtaaminen ja niistä muodostuvat sosiaaliset suhteet vaikuttavat yhteisöllisyyden muodostumiseen. Yhteisöllinen työ ei ole vain tietyn tai tiettyjen ammattiryhmien tehtävä (esim. opiskeluhoollon työntekijät) eikä sitä tehdä vain esimerkiksi luokissa tai ryhmissä oppituntien aikana. Siitä vastuu on kaikilla yksikön aikuisilla. Yhteisöllisyys tulisi nähdä laajana kokonaisuutena, jossa esim. oppilashuollon työntekijöiden luokkatyöskentely tai ryhmiin jalkautuminen on vain pieni osa kokonaisuutta. Näin yhteisöllisyyden vahvistaminen ei myöskään jää liian irralliseksi toiminnaksi.

Yhteisöllisyys ja osallisuus kietoutuvat yhteen. Yhteisöllisyyttä tulee tukea edistämällä oppilaan ja huoltajan osallisuutta oppimisyhteisön hyvinvoinnin kehittämisessä. Yhteisöllinen opiskeluhoolto-ryhmä vastaa omalta osaltaan siitä, että oppilas kokee kuuluvansa oppimisyhteisöön ja vertaisryhmään. Yhteisöllisyyden vahvistaminen ja ryhmäytyminen on jatkuva prosessi, joka tukee oppimista, lisää motivaatiota ja kannattelee yksilöä. Mäntyharjun Yhtenäiskoulussa ja Lukiossa toimivat oppilaskunnan hallitukset. Osallistavaa ja yhteisöllistä koulua voi vahvistaa esimerkiksi KiVa-koulun tai vertaissovittelun sekä tukioppilas- ja kummiluokkatoiminnan avulla.

Kuva 1: Opiskeluhuollon kokonaisuus (Laitinen, 2019. Opetushallitus)

1.1 Opiskeluhooltotyö

Yhteisöllinen opiskeluhoolto

Teemme moniammatillista yhteistyötä edistääksemme oppilaiden hyvinvointia. Yhteisöllisessä opiskeluhoollossa oppilaat ovat keskiössä. Yhteisöllisessä opiskeluhoollossa eri ammattiryhmät yhdistävät tietonsa ja taitonsa arvostaen toistensa ammattitaitoa. Toimiva yhteistyö vaatii yhteisesti sovittuja rakenteita, tietoista pyrkimystä rakentavaan keskusteluun ja dialogiin sekä oman toiminnan ja yhteistoiminnan arviointia. Yhteisölliset opiskeluhooltoryhmät kokoontuvat säännöllisesti sekä suunnittelevat ja arvioivat toimintaansa vähintään kerran lukuvuodessa. Yhteisölliset opiskeluhooltoryhmät tekevät yhteistyötä yksiköiden johtoryhmien kanssa hyvinvointiin liittyvissä asioissa.

Yhteisöllinen opiskeluhooltoryhmä edistää ja ylläpitää toiminnallaan ja esimerkillään avoimen ja myönteisen vuorovaikutuksen, keskinäisen huolenpidon, luottamuksen ja välittämisen kulttuuria. Ryhmä kehittää hyvinvointia tukevia rakenteita ja käytänteitä opiskeluhoollon ja koko työyhteisön toimintaan.

Yhteisöllisen opiskeluhooltoryhmän ensisijaisena tehtävänä on aina oppilaan ja koko kouluyhteisön hyvinvoinnin edistäminen. Ryhmässä on mahdollista käydä moniammatillista keskustelua yksikön vahvuuksista ja kehittämiskohteista, puuttua ongelmakohtiin ja kannustaa kaikkia työyhteisön jäseniä tarttumaan yhteisöllisiin kysymyksiin.

Rehtori johtaa yksikön yhteisöllistä opiskeluhooltotyötä ja toimii yhteisöllisen opiskeluhooltoryhmän puheenjohtajana. Yksikön johtaja vastaa siitä, että johtoryhmän ja yhteisöllisen opiskeluhooltoryhmän välillä työnjako on selkeä ja tiedonkulun rakenteet ovat toimivia.

Yhteisöllisen opiskeluhooltoryhmän sihteeri (valitaan ryhmästä) laatii tapaamisista muistion. Opiskeluhoollon toimijoiden tehtäväkuvat on avattu kappaleessa 3.

Esi- ja perusopetuksen sekä lukion koulukohtaisen yhteisöllisen opiskeluhooltoryhmän peruskokoonpano:

- Rehtori/apulaisrehtori
- Koulupsykologi
- Koulukuraattori
- Kouluterveydenhoitaja, tarvittaessa neuvolan terveydenhoitaja
- Erityisopettaja
- Luokan-/aineenopettaja/ esiopettaja
- Oppilaanohjaaja (7.–9.-vuosiluokilla, lukio), oppilaskunnan hallituksen ohjaava opettaja (vl 1–6)
- Oppilaskunnan hallituksen puheenjohtaja, lukiossa nuorisovaltuuston edustaja
- Nuorisovaltuusto on mäntyharjulaisten nuorten vaikuttamiskanava. Nuorisovaltuusto koostuu 13–28-vuotiaista mäntyharjulaisista nuorista. Nuorisovaltuusto asetetaan kahden (2) vuoden välein. Oppilas- ja opiskelukunnasta valitaan edustajat nuorisovaltuustoon.

Näiden em. henkilöiden lisäksi yhteisöllisen opiskeluhooltoryhmän toimintaan kutsutaan ilmiöpohjaisesti mukaan oppilaiden ja huoltajien edustajia, sosiaalitoimen/lastensuojelun edustajia, nuorisotyöntekijä, lääkäri tai muu asiantuntija. Esimerkkeinä mainittakoon vanhempainyhdistyksen tai oppilaskunnan hallituksen edustajat. Henkilökunnan ja yhteistyötahojen edustajia kutsutaan mukaan asian ja toiminnan kannalta mielekkäällä tavalla ja aikataululla.

Opettaja osallistuu yhteisöllisen opiskeluhooltoryhmän kokoukseen silloin, kun hänen luoksaan/ryhmässään tapahtuvaa ilmiötä käsitellään yleisellä ja yhteisöllisellä tasolla. Ryhmän tilannetta käsitellään ryhmä-/ilmiötasolla esim. ilmapiirin tai kiusaamisen näkökulmasta niin, että yksittäisten oppilaiden asiat ja nimet eivät nouse esille. Keskustelussa voi nousta esille tarvetta yksittäisten oppilaiden asioiden käsittelyyn. Yhteisöllisen opiskeluhooltoryhmän kokous ei ole kuitenkaan paikka käsitellä yksittäisiä oppilasasioita, ei edes huoltajan luvalla. Kokouksessa voidaan sopia erillinen aika ja henkilöt, joiden kanssa pedagogisen tuen tarvetta myöhemmin käsitellään. Mikäli oppilaan asia vaatii laajempaa käsittelyä, voidaan asian tiimoilta perustaa monialainen yksilökohtainen asiantuntijaryhmä, jonka perustamiseen kysytään lupa oppilaalta ja huoltajilta (oppilaan kypsyystaso ja ikä huomioiden).

Yhteisöllisessä opiskeluhoitoryhmässä tulisi käsitellä mm. kouluterveyskyselyn tuloksia, oppilaiden ja huoltajien osallisuuden vahvistamista ja yksikön/luokan/ryhmän ilmapiiriasioita.

Yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän keskeisiä tehtäviä ovat:

- laatia, seurata ja arvioida yksikkökohtaista opiskeluhoitosuunnitelmaa
- kehittää, koordinoita ja arvioida yksikön yhteisöllistä hyvinvointityötä
- kutsua opettajat kokouksiin pohtimaan omien luokkiensa/ryhmiensä yhteisöllisiä ilmiöitä
- kutsua tarvittaessa muita asiantuntijoita ja yhteistyötahoja yhteisöllisten ilmiöiden pohdintaan
- mahdollistaa oppilaiden ja huoltajien osallistuminen yksikkökohtaisen opiskeluhoitosuunnitelman laadintaan ja oppilashuolto- ja hyvinvointityöhön yleensä
- koordinoita hyvinvointiin liittyvää yhteistyötä koulun/esikoulun ulkopuolisten tahojen kanssa
- kehittää ja seurata kodin ja koulun/esikoulun välistä opiskeluhoollollista yhteistyötä
- kehittää oppimisympäristöä
- valmistella lukuvuosisuunnitelma (esiopetuksessa toimintasuunnitelma) ja arvioida sen toteutumista yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän osalta
- oppilaitosten monialainen terveellisyys, turvallisuuden ja hyvinvoinnin tarkastus
- laatia lakisääteiset hyvinvointiin liittyvät muut mahdolliset suunnitelmat

Opiskeluhoitosuunnitelmassa on myös kuvaus oppilaiden ja huoltajien osallisuudesta ja sen vahvistamisesta oppilashuollossa.

Yhteisöllisissä asioissa oppilaiden osallisuus varmistetaan esim. kyselyillä, oppilaskunnan tai tukioppilaiden välityksellä tai siten, että oppilaiden edustaja(t) ovat mukana yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän kokouksissa. Samoin yhteisöllisissä asioissa tulee tehdä yhteistyötä huoltajien ja koulun ulkopuolisten yhteistyötahojen kanssa (esim. nuorisotoimi, sosiaalitoimi/lastensuojelu, liikuntatoimi, poliisi, järjestöt).

Yksiköt viestivät opiskeluhoitotyöstä eri kohderyhmille; oppilaille, huoltajille ja yksikön henkilökunnalle.

Yksilökohtainen opiskeluhoito:

Yksilökohtaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan yksittäiselle oppilaalle annettavia:

- 1) koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluja; (esiopetuksessa neuvolan terveydenhuolto);
- 2) opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalveluja;
- 3) monialaista yksilökohtaista opiskeluhoitoa (monialainen asiantuntijaryhmä).

Kuva 2: Yksilökohtaisen opiskeluhoitoasian eteneminen

Opettajan, yksikön muun työntekijän tai muun ammatillisen henkilön velvoite oppilaan ohjaamisesta opiskelu- ja huollollisiin palveluihin

Jos oppilaan oppimisesta, kasvusta tai käyttäytymisestä herää huoli, tulee sen, jolle huoli herää (esim. opettaja tai kuraattori), keskustella asiasta oppilaan kanssa ja olla tarvittaessa yhteydessä oppilaan huoltajaan. Vain täysi-ikäisen suostumuksella ollaan yhteydessä huoltajaan, mutta myös alaikäisen oppilaan toivomukset on huomioitava, kypsyystaso huomioiden. Sopivia tapoja viestiä huolta huoltajiin päin ovat puhelinsoitto ja tapaaminen. Huolen puheeksioton tulee olla kiireetön ja rauhallinen. Tällöin huoltajalla on tilaisuus kysyä, mikäli hän tarvitsee tarkennusta johonkin asiaan. Ensimmäisen keskustelun tavoitteena on ilmaista huoli huoltajalle, sopia mahdollisesti monialaisen asiantuntijaryhmän tapaamisajasta sekä ensimmäiseen tapaamiseen tulevista henkilöistä. Huoltajaa ei kuormiteta henkilöstön tunteilla, henkilöstöratkaisuilla (esim. resurssit) tai muiden oppilaiden asioilla.

Ohjaus opiskeluhoollon palveluihin tulee tehdä viipymättä oppilaan kanssa ja annettava tiedossa olevat tuen tarpeen arvioimiseksi tarvittavat tiedot. Jos yhteydenottoa ei ole mahdollista tehdä yhdessä, oppilaalle on annettava tieto yhteydenotosta ja mahdollisuus keskustella yhteydenoton syistä ja myös huoltajalle on välitettävä tieto asiasta (ellei oppilas oikeutetusti kiellä kertomasta).

Mikäli oppilas tai huoltajat kieltävät opettajaa kertomasta koulupsykologille tai kuraattorille huolesta, mutta opettaja arvioi huolen vaativan ohjausta, on hänen välitettävä huolensa oppilaan nimellä. Ohjauksesta ja sen syistä on jälkikäteen tiedotettava oppilasta tai huoltajaa, mikäli se ei ole lapsen edun vastaista. Lapsen edun arvioinnissa opettajan tulee konsultoida opiskeluhoollon henkilöitä. Tapauskohtaisesti harkitaan, milloin koulupsykologi tai kuraattori on itse suoraan yhteydessä oppilaaseen tai huoltajaan. Oppilaan itsemääräämisoikeutta on kunnioitettava, jos hän ei halua keskustelua tai opiskeluhoollollista apua. Oppilaalla on oikeus käyttää koulupsykologin, kuraattorin ja kouluterveydenhoitajan palveluita, vaikka huoltajat kieltäisivät tämän.

Jos oppilaasta on lastensuojelullista huolta, tulee työntekijän välittää huoli lastensuojeluun (kts Lastensuojelulaki 25§). Jos on epäily perheen sisäisestä väkivallasta tai seksuaalirikoksesta, niin rikos- ja lastensuojeluilmoitus tehdään välittömästi ilmoittamatta huoltajille.

Kuva 3: Kun huoli herää: Yksilöllisen tuen vaihtoehtoja (Laitinen, 2019. Opetushallitus):

Konsultaatio yksittäisen oppilaan asioissa koulun henkilökunnan ja opiskeluhuollon henkilöstön välillä

Opettaja voi konsultoida yksittäisen oppilaan asioissa opiskeluhuollon henkilöstöä oppilaan nimeä kertomatta, kun huoli oppilaasta herää. Nimetöntä konsultaatiota voi käyttää esim. ennen kuin opettaja ottaa yhteyden huoltajiin. Pedagogisista asioista voidaan keskustella konsultatiivisessa tapauksissa aina myös oppilaan nimellä. Tällöinkin oppilaan ja huoltajien on hyvä olla tietoisia asiasta vaikkakin asia on pedagoginen. Konsultaation jälkeen oppilaan asian käsittely jatkuu tarvittaessa monialaisessa asiantuntijaryhmässä tai yksilökohtaisessa oppilashuoltotyössä kuraattorin/terveydenhoitajan/koulupsykologin kanssa.

Hyvä käytäntö on, että koulupsykologilla, koulukuraattorilla ja terveydenhoitajalla on koulullaan konsultaatioaikoja, joka tukevat konsultaation käyttöä. Konsultaatioajoista ja käytössä olevista konsultaatiomalleista on hyvä viestiä selkeästi, mm. säännöllisesti henkilöstön kokouksissa ja esim. opettajanhuoneen seinällä.

Monialainen asiantuntijaryhmä yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa

Monialainen asiantuntijaryhmä kootaan aina tapauskohtaisesti oppilaan asian ympärille ja sen kokoonpano vaihtelee. Monialainen asiantuntijaryhmä kootaan matalalla kynnyksellä ja aina, jos herää tarve keskustella yksittäisen oppilaan asioista. Monialaisessa asiantuntijaryhmässä tulee olla opetushenkilöstön edustajan lisäksi vähintään yksi opiskeluhuollon tai sosiaali- tai terveystoimen työntekijä. Ryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseniksi vain yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella. Opiskeluhuollon työntekijät voivat perustelluista syistä muodostaa ryhmän myös ilman opetushenkilöstöä. Kaksi opetuspuolen henkilöä (esim. erityisopettaja ja opinto-ohjaaja) eivät voi muodostaa ryhmää. Monialaisen asiantuntijaryhmän perustamisesta sovitaan aina yhdessä oppilaan ja huoltajien kanssa ja opiskelija ja mahdollinen huoltaja osallistuvat asiantuntijaryhmään. Monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaa lähtökohtaisesti se opetushenkilöstön tai opiskeluhuollon palveluiden edustaja, jolla huoli on herännyt. Monialainen asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön.

Monialaista asiantuntijaryhmää ei perusteta, mikäli oppilaan asia sisältää vain opetuksen järjestämiseen liittyviä asioita. Tällöin asiat kirjataan oppilaan pedagogisiin asiakirjoihin.
--

Monialaiseen asiantuntijaryhmään tulee kutsua oppilaan asian kannalta tarkoituksenmukaiset henkilöt. Monialainen asiantuntijaryhmä kootaan yhdessä oppilaan ja hänen huoltajiensa kanssa. Jos oppilas ja/ tai huoltaja eivät halua jonkun työntekijän osallistuvan monialaisen asiantuntijaryhmän työskentelyyn, tätä toivetta on noudatettava. Ammattihenkilö, jonka osallistumisen asiantuntijaryhmään oppilas (tai jos toimitaan huoltajan suostumuksen varassa, huoltaja) on kieltänyt, ei voi osallistua monialaisen asiantuntijaryhmän työhön konsultaatiotarkoituksessakaan. Oppilaan tueksi on myös mahdollista kutsua muu läheinen kuin huoltaja tai huoltajan lisäksi.

Monialaiseen asiantuntijaryhmään on usein perusteltua kutsua mukaan myös työntekijöitä esim. hoito- ja kuntoutustahoilta sosiaali- ja terveystoimesta. Koulun ulkopuolinen työntekijä (esim. erikoissairaanhoidon edustaja) tuo oppilaan asian käsittelyyn oleellista tietämystä oppilaan kokonaistilanteesta ja myös siitä, mitä tekijöitä oppilaan koulunkäynnin järjestämisessä on hyvä ottaa huomioon. Näistä ulkopuolisista osallistujista ei kuitenkaan tule asiantuntijaryhmän jäseniä. Heille taikka oppilaalle tai huoltajille itselleen ei voida myöskään antaa käyttöoikeuksia tai oikeutta tehdä kirjauksia opiskeluhuoltorekisteriin.

Oppilaalla on oikeus kieltää huoltajansa osallistuminen ja tiedonsaanti omiin opiskeluhuollollisiin asioihinsa ikänsä ja kehitystasonsa huomioiden. Ikä ja kehitystaso arvioidaan aina oppilaan ja asian mukaan. Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilö (käytännössä koulupsykologi/kuraattori/kouluterveydenhoitaja /koululääkäri) arvioi tapauskohtaisesti, onko oppilaan edun mukaista kieltää huoltajan osallistuminen ja tiedonsaanti.

Vastuuhenkilön tehtävät monialaisessa asiantuntijaryhmässä

Vastuuhenkilönä voi toimia kuka tahansa yksikön aikuinen, joka on oppilaan monialaisen asiantuntijaryhmän jäsen. Vastuuhenkilöksi ei ole perusteltua valita aina automaattisesti tietyn ammattiryhmän työntekijää.

Monialaisen asiantuntijaryhmän jäsenistä vastuuhenkilöksi on hyvä valita se aikuinen, joka oletettavasti on pysyvimmin mukana oppilaan asioiden seuraamisessa koulun/esiopetuksen arjessa ja osallistuu useimmiten kyseistä oppilasta koskeviin neuvotteluihin. Näin ollen vastuuhenkilön on helpoin pysyä ajan tasalla oppilaan kokonaistilanteesta. Vastuuhenkilön valintaa voi ohjata myös asiantuntijaryhmän perustamisen taustalla oleva keskeisin syy tai luottamuksellinen suhde oppilaaseen ja perheeseen.

- Vastaa siitä, että oppilaalla ja huoltajilla on mahdollisuus osallistua asiansa hoitamiseen
- Koordinoi opiskeluhuollollisten palaverien koolle kutsumista ja varmistaa, että huoltajiin ja mukana oleviin eri tahoihin on oltu yhteydessä
- Huolehtii ja varmistaa, että monialainen asiantuntijaryhmä kootaan yhteistyössä lapsen huoltajien kanssa ja myös yksikön ulkopuoliset toimijat otetaan mukaan (yhdessä lapsen ja huoltajien kanssa sovittavalla tavalla)
- Kirjaa yksittäisen oppilaan asian käsittelyn oppilashuoltokertomukseen, kirjauksia voivat tehdä myös muut monialaisen asiantuntijaryhmän jäsenet
- Huolehtii siitä, että rehtori/yksikön esimies on tietoinen opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömistä opiskeluhuollollisista tiedoista (lapsen ja huoltajien luvalla myös opiskeluhuollon salassa pidettävistä tiedoista)

On hyvä muistaa, että vaikka lain mukaan kirjaamisvastuu on pääasiassa vastuuhenkilöllä, kirjauksia voivat tehdä kaikki ryhmän jäsenet. Kirjaamisista voidaan myös sopia monialaisen asiantuntijaryhmän sisällä ja esim. kierrättää kirjaamisvuoroa.

Opiskeluhoitokertomus

Monialainen asiantuntijaryhmä kirjaa oppilas- ja opiskelijahuoltolain vaatimat asiat opiskeluhoitokertomukseen. Kirjauksia voivat tehdä vastuuhenkilön lisäksi muutkin monialaisen asiantuntijaryhmän jäsenet.

Näitä asioita ovat lain mukaan:

- yksittäisen oppilaan nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen oppilaan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot,
- kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa,
- kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa,
- asian aihe ja vireille panija,
- oppilaan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet kuten arviot, tutkimukset ja selvitykset,
- toteutetut toimenpiteet kuten yhteistyö eri tahojen kanssa sekä aiemmat ja nykyiset tukitoimet,
- tiedot asian käsittelystä ryhmän kokouksessa, tehdyt päätökset ja niiden toteuttamissuunnitelma sekä
- toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot.

Lähtökohtana on, että oppilas sekä tilanteen mukaan huoltaja tai muu laillinen edustaja osallistuvat aina monialaisen asiantuntijaryhmän kokouksiin.

Ryhmään kuuluvat ammattilaiset voivat ryhmässä käydyn keskustelun lisäksi tarvittaessa käydä keskinäisiä konsultaatioita ja vaihtaa kyseisen opiskeluhoitokertomuksen asian hoitamiseen välttämättömiä tietoja salassapitovelvoitteiden estämättä. Näistä keskinäisistä konsultaatioista ja keskusteluista tehdään asianmukaiset kirjaukset oppilashoitokertomukseen ja tarvittavin osin myös niihin osallistuneiden sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten omiin potilas- ja asiakaskertomuksiin.

Opiskeluhoitokertomusta on muokattava, mikäli oppilaan asiassa tapahtuu muutoksia esim. monialaisen asiantuntijaryhmän jäsenissä tai asiasisältö, jonka takia monialainen asiantuntijaryhmä on perustettu, muuttuu keskeisesti.

Yksikön tasolla rekisterin vastuuhenkilön (rehtorin) tehtäviin kuuluu huolehtia siitä, että rekisterissä olevat tiedot on tallennettu ja säilytetty asianmukaisesti. Opiskeluhoitokertomus on arkistoitava pysyvästi. Opiskeluhoitokertomukset säilytetään lukitussa arkistokaapissa erillään pedagogisista asiakirjoista. Rekisterin vastuuhenkilö määrittelee tapauskohtaisesti käyttöoikeudet rekisteriin tallennettaviin tietoihin ja tiedon siirtämisen /arkistoinnin ajankohtiin. Rekisterin vastuuhenkilö päättää myös vastaamaansa rekisteriin sisältyvien tietojen luovuttamisesta tilanteissa, joissa niitä pyytävällä on lakiin perustuva oikeus tiedon saantiin. Tietojen luovuttamisessa, tarkastusoikeuden käyttämisessä sekä virheelliseksi ilmoitettujen tietojen korjaamisessa on noudatettava erityistä huolellisuutta. Kaikki paitsi kuraattori tarvitsevat kirjallisen suostumuksen tiedonluovutukseen. Kuraattorille

riittää suullinen suostumus, mutta tässäkin kirjallinen suostumus on hyvä käytäntö. Huoltajalla on lähtökohtaisesti oikeus huollettavansa tietoihin, mutta tilanteessa, jossa huollettavan ja huoltajan intressit voivat olla ristiriidassa, tulee huoltajan oikeus tietoihin arvioida tapauskohtaisesti. Opiskeluhuollollisen tiedon luovuttamisesta tehdään merkintä opiskeluhoitokertomukseen.

1.2 Yhteisöllisten opiskeluhoitoryhmien ohjaus ja opiskeluhoitollon kuntatasoiset strategiset painopisteet

Yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän strategisesta ohjauksesta vastaa kunnan lasten ja nuorten hyvinvointiryhmä. Opiskeluhoitotyöhön laaditaan valtuustokausittain 1-3 strategista painopistealuetta, joita kehitetään kuntatasoisesti. Yhteisöllisiä opiskeluhoitoryhmiä kuullaan strategioiden laatimisessa, jotta niillä pystytään vastaamaan kentältä nousseisiin tarpeisiin ja kehittämiskohtiin. Strategiset painopisteet eivät rajoita yksikkökohtaista kehittämistä.

Lasten ja nuorten hyvinvointiryhmä vastaa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta: <https://halinta-mantynharju.kunta-api.fi/wp-content/uploads/2019/05/lasten-ja-nuortenhyvinvointisuunnitelma-etela-savo-2019-2021.pdf>

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan on muun muassa kirjattava opiskeluhoitollon tavoitteet, periaatteet, seuranta ja toimet, joilla vahvistetaan yhteisöllistä opiskeluhoittoa. Hyvinvointisuunnitelma ohjaa opiskeluhoitollon toteuttamista.

2 Opiskeluhoitotyö arjen tekoina

Opiskeluhoitotyö on koulussa tarjottava lasten, nuorten ja perheiden peruspalvelu.

Opiskeluhoitotyö koostuu arkisen huolenpidon lisäksi oppilaiden ja heidän perheidensä kanssa tehtävästä asiakastyöstä. Opiskeluhoitotyön tavoitteena on edistää oppilaiden ja koko kouluyhteisön ja -ympäristön hyvinvointia, huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä ja oppilaiden osallisuutta. Samanaikaisesti turvataan varhainen tuki sitä tarvitseville. Opiskeluhoitotyön painopiste on yhteisöllinen työ.

2.1 Oppilaiden ja huoltajien osallisuus opiskeluhoitotyössä

Oppilaat ja huoltajat osallistava toiminta on opiskeluhoitotyön kulmakivi. Oppilaita tulee osallistaa koulun arjessa osana jokapäiväistä toimintaa, yhteisön toimintatavat rakennetaan yhdessä oppilaiden kanssa. Huoltajien osallisuus tapahtuu tarkoituksen mukaisesti esim. tapahtumien yhteydessä tai työryhmissä. Osallistava työtapana on huomioitava kaikessa yksikön toiminnassa.

Mäntyharjussa tavoite on, että yhteisöllisessä oppilashoitoryhmässä ovat oppilaat ja huoltajat edustettuina. Yhteistyö oppilaskunnan hallituksen ja vanhempainyhdistyksen kanssa edistää tavoitteen

toteuttamista. Oppilaat ja huoltajat otetaan mukaan erityisesti erilaisten ohjelmien ja suunnitelmien laatimiseen ja päivittämiseen.

2.2 Kodin ja koulun/esiopetuksen yhteistyö

Kodin ja koulun/esiopetuksen yhteistyön ylläpitäminen edellyttää aktiivisuutta sekä opettajilta että huoltajilta. Yhteistyö on toimivaa, kun huoltajat ja opettaja ovat säännöllisessä, tasa-arvoisessa ja avoimessa vuorovaikutuksessa keskenään. Koulun ja esiopetuksen tulee toimia avoimesti ja tiedottaa toiminnastaan koteihin aktiivisesti. Huoltajille on hyvä antaa palautetta myös silloin, kun lapsen oppimisen arki sujuu hyvin.

Monipuolinen vuorovaikutus huoltajien ja koulun/esiopetuksen välillä on erittäin tärkeää. Huoltajien inhimillinen ja kunnioittava kohtaaminen vaikeissakin tilanteissa on ensiarvoisen tärkeää hyvän ja luottamuksellisen yhteistyösuhteen aikaansaamiseksi. On hyvä keskittyä kuuntelemaan, mitä huoltajalla on sanottavaa lapsestaan ja pyrkiä ymmärtämään hänen näkemystään oppilaan ja perheen kokonaistilanteesta.

Yhteistyö eri kieli- ja kulttuuritaustaisen perheen kanssa

Kulttuurisen moninaisuuden huomioimisen tueksi on paljon erilaisia opiskelijahuollon malleja kuten Maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden ja huoltajien Tervetuloa! -tapaamiset ja monitoimijaiset ja monikieliset vanhempaintilaisuudet.

Eri kieli- ja kulttuuritaustaisen oppilaan ja perheen tapaamisissa käytetään tulkkia, jos siihen on tarve. Sekä perheen että koulun/esiopetuksen työntekijöiden oikeusturvan kannalta on tärkeää, että riittävä yhteinen kielellinen ymmärrys toteutuu. Tulkin tilaa se, joka kutsuu koolle tilaisuuden tai tapaamisen. Tulkki on tilattava hyvissä ajoin. Tarpeellisuutta arvioidaan asian luonteen, huoltajien kielellisen osaamisen ja yhteistyön historian perusteella.

Tulkin tilauksessa kannattaa varmistaa, että tulkki ymmärtää opetuksen järjestelyjä ja opiskeluhuollossa käytettävää termistöä.

Molempien huoltajien huomioiminen lasta koskevien asioiden hoidossa

Kun yksikön työntekijät hoitavat lapsen asioita, heidän tulee olla tietoisia siitä, kuka tai ketkä ovat lapsen virallisia huoltajia ja huomioida se yhteistyössä. Primuksessa olevat huoltajatiedot päivittyvät ainoastaan Mäntyharjussa asuvien huoltajien osalta väestötietorekisterijärjestelmästä. Tämä päivitys tehdään kaksi kertaa lukukaudessa. Oppilasilmoituksessa ilmoitettuun tietoon ei voi yksin luottaa. Tarvittaessa huoltajalta voi pyytää nähtäväksi oikeuden päätöksen saada tietoja lapsen koulunkäyntiin tai esiopetukseen liittyvistä asioista.

Lain mukaan huoltajat vastaavat yhdessä lapsen huoltoon kuuluvista tehtävistä ja tekevät yhdessä lasta koskevat päätökset, jollei toisin ole säädetty tai määrätty. Jos joku huoltajista ei matkan, sairauden tai muun syyn vuoksi voi osallistua lasta koskevaan päätöksen tekemiseen ja ratkaisun viivästyttämisestä aiheutuisi haittaa, ei hänen suostumuksensa ole tarpeen. Asiasta, jolla on huomattava merkitys lapsen tulevaisuuden kannalta, voivat huoltajat kuitenkin päättää vain yhdessä, jollei lapsen etu ilmeisesti muuta vaadi. (Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 5 §.)

2.3 Opiskeluhoito ja pedagoginen tuki

Yksikön yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä sopii oppimisen tuen ja opiskeluhoiton tukimuotojen yhteensovittamisen periaatteista. Yksikössä toteutetaan eri tukimuotojen tarpeen arviointi ja tuen suunnittelu sekä toteuttaminen siten, että ne muodostavat opiskelijan näkökulmasta yhtenäisen kokonaisuuden.

Tuen vaiheet ja pedagogisiin asiakirjoihin liittyvät käytänteet (esim. asiakirjojen laadinnasta vastaavat henkilöt, tarkistusajankohdat) on kuvattu opetussuunnitelmassa.

2.4 Yksityisyyden kunnioittaminen opiskeluhoitossa

Yksikön henkilökuntaa sitoo ehdoton vaitiolovelvollisuus oppilaiden sekä heidän perheenjäsentensä asioissa. Vaitiolo- ja salassapitovelvollisuus koskee sekä kirjallista että suullista tietoa. Vaikka yksikön koko henkilökunta on vaitiolovelvollinen, yksittäisen oppilaan henkilökohtaisia asioita ei saa käsitellä yleisesti esimerkiksi henkilöstön kokouksissa tai opettajanhuoneessa.

2.5 Siirtymävaiheiden käytänteet

Opetussuunnitelmiin ja yksiköiden toimintasuunnitelmiin tulee kirjata kuvaukset esiopetuksesta kouluun, alakoulusta yläkouluun ja perusopetuksesta toiselle asteelle siirtymävaiheiden käytänteistä.

2.6 Ohjaajaresurssin kohdentaminen ja seuranta esi- ja perusopetuksessa

Ohjaajaresurssin käyttö suunnitellaan lukuvuosittain ja sen kohdentamiseen voidaan tehdä muutoksia myös lukuvuoden aikana. Ohjaajaresurssia arvioitaessa otetaan huomioon oppilaan avustajapalveluiden tarve ja oppilaan saamien tukitoimien kokonaisuus. Ohjaajaresurssin myöntämisessä huomioidaan myös avustajapalveluiden tarve koululaisten iltapäivätoiminnassa. Ohjaajien sijoittelussa rehtori tekee yhteistyötä koulun opiskeluhoiton ja opetushenkilöstön kanssa.

2.7 Koululaisen iltapäivätoiminnan ja opiskeluhuollon yhteistyöstä

Pienen koululaisen eheä koulupäivä muodostuu koulupäivästä ja iltapäivätoiminnasta. On tärkeää, että iltapäivätoiminnan työntekijät, oppilasta opettavat opettajat sekä opiskeluhuollon henkilöstö tekevät yhteistyötä yhdessä huoltajien kanssa erityisesti niissä tilanteissa, joissa lapsesta on herännyt huoli.

2.8 Oppimisympäristön terveellisyys ja turvallisuus

Oppilaalla on perusopetuslain mukaan oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Hyvät työ- ja opiskeluolosuhteet luovat edellytykset koko yksikön hyvinvoinnille, työ- ja opiskelukyvyyn säilyttämiselle sekä tulokselliselle oppimiselle.

Oppilaan terveyden edistämiseksi on oppimisyhteisön terveellisyys ja turvallisuus tarkastettava joka kolmas vuosi. Tarkastus on tehtävä yhteistyössä yksikön ja sen oppilaiden, kouluterveydenhuollon, terveystarkastajan, henkilöstön työterveyshuollon, työsuojeluhenkilöstön ja tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kanssa. Tarkastuksessa todettujen mahdollisten puutteiden korjaamista on seurattava vuosittain. Oppimisympäristön terveyden ja turvallisuuden arvioinnin lomakkeet löytyvät liitteestä Oppilaitosten monialainen terveellisyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin tarkastus.

Tarkastukset ovat osa oppilaitoksen yhteisöllistä opiskeluhoitotyötä ja ne toteutetaan laajassa yhteistyössä eri toimijoiden sekä oppilaiden, opiskelijoiden ja huoltajien kanssa.

2.9 Terveystarkastukset

Asetuksen (VnA 338/2011) mukaan terveystarkastus tehdään peruskoulun jokaisella vuosiluokalla kouluterveydenhuollossa. Esiopetuksen 6-vuotiaiden tarkastukset tehdään lastenneuvolassa. Laaja terveystarkastus tehdään peruskoulun ensimmäisellä, viidennellä ja kahdeksannella luokalla.

Lukiossa kutsutaan terveydenhoitajan- ja lääkärintarkastukseen joko ensimmäisenä tai toisena opiskeluvuonna.

Koululaiset kutsutaan suun tutkimuksiin 1., 5. ja 8. luokalla. Määräaikaiset tarkastukset tehdään koko ikäluokalle. Suun terveystarkastuksia voidaan tehdä useamminkin lapsen tarpeiden mukaan. Koululaisten suun terveystarkastuksia tekevät suuhygienistit ja hammaslääkärit.

Opiskelijaterveydenhuoltoon kuuluu myös säännölliset hammashuollon tarkastukset ja hoito. Opiskelijalla on oikeus suun terveystarkastukseen vähintään kerran lukiossa opiskeluaikana. Tällöin selvitetään henkilökohtaisen terveysneuvonnan ja palvelun tarve. Mikäli opiskelija on täyttänyt 18

vuotta, maksaa hän itse asetuksen mukaiset korvaukset tehdystä tarkastuksesta sekä suoritetuista toimenpiteistä. Lukiossa opiskelijan tulee itse varata aika hammastarkastukseen.

Laajalla terveystarkastuksella tarkoitetaan kouluterveydenhoitajan ja koululääkärin tapaamista. Laajaan terveystarkastukseen kutsutaan oppilaan lisäksi hänen vanhempansa tai huoltajansa sekä kuullaan luokanopettajaa luokan osalta mm. THL:n kyselyn avulla. Laajassa terveystarkastuksessa käsitellään oppilaan ja hänen perheensä terveyttä ja hyvinvointia sekä siihen vaikuttavia tekijöitä.

Laajojen terveystarkastusten tarkoituksena on tunnistaa perheen tuen tarpeet ja kohdentaa tukea mahdollisimman varhain sitä tarvitseville. Yhteistyössä perheen kanssa muodostetaan käsitys perheen tilanteesta. Vanhemmille annetaan tietoa tarkastuksen sisällöstä ja tarkoituksesta. Kouluterveydenhoitaja laatii laajoista terveystarkastuksista luokka-/luokka-astekohtaisen koonnin, joka käsitellään yhteisöllisessä opiskeluhuoltoryhmässä.

2.10 Terveiden elämäntapojen vahvistaminen

Yhteisöllisen opiskeluhuollon tehtävänä on vahvistaa lasten ja nuorten terveitä elämäntapoja ja hyvinvointia yhdessä muiden yksikön työntekijöiden kanssa. Koulun toimintaan sisällytetään ennaltaehkäisevä työote mm. integroimalla eri toimintoihin ja oppiaineisiin terveyttä edistäviä sisältöjä ja rohkaistaan lapsia ja nuoria keskustelemaan ja hankkimaan tietoa. Koulussa järjestetään aihepiiriin liittyviä tilaisuuksia ja tapahtumia. Hyvinvointikeskustelu on hyvä tapa kartoittaa oppilaiden hyvinvointia ja tehdä opiskeluhuollon toimintaa tutuksi. Koulun aikuisten on hyvä tiedostaa myös se, että he toimivat esimerkkeinä lapsille ja nuorille siinä, millaisiksi asenteet esim. tupakkaan, nuuskaan, alkoholiin ja huumeisiin (mm. kannabikseen) muodostuvat.

Koulujen ehkäisevää päihdetyötä suunnitellaan yhteistyössä kunnan ehkäisevän päihdetyön työryhmän kanssa.

Tupakkalain nojalla koulujen alueilla tupakointi ja nuuskan käyttö on kielletty niin lapsilta kuin aikuisiltakin. Tupakointiin ja nuuskan käyttöön puuttumisen tulee olla johdonmukaista, samoin siitä aiheutuvien seuraamusten. Koulussa on sovittu yhtenäiset käytännöt, miten tupakointiin puututaan ja mitä tupakoinnista koulun alueella seuraa.

Mikäli oppilas tulee päihtyneenä tai huumausaineiden vaikutuksen alaisena kouluun, asiasta ollaan välittömästi yhteydessä huoltajiin ja huoltajat hakevat lapsen koulusta. Päihteiden käytöstä tehdään lastensuojeluilmoitus. Oppilaan ja hänen huoltajansa ohjataan ensisijaisesti Mäntyharjun omien toimijoiden palvelujen pariin hyvinvointikeskukseen.

2.11 Kriisityö koulussa

Koululla on voimassa oleva kriisisuunnitelma. Kriisi voi olla jokin äkillinen muutos yhteisön tai sen yksittäisen jäsenen elämässä, onnettomuus tai laajempi (valtakunnallinen tai kansainvälinen) kriisitilanne, joka koskettaa välittömästi tai välillisesti yksikköä.

Kouluissa on nimetty kriisiryhmä, jota johtaa rehtori. Kriisiryhmä kokoontuu säännöllisesti vähintään kerran lukuvuodessa. Säännöllisiä kokoontumisia tarvitaan kriisiryhmälle kuuluvien tehtävien hoitamiseen, kriisivalmiuden ylläpitämiseen (sis. toiminnan arvioinnin ja koulutustarpeet) ja kriisisuunnitelman vuosittaiseen päivittämiseen (mm. työnjako ja vastuuketjut). Kriisiryhmän jäsenten valmiuksien kehittäminen lisää yhteisön jokapäiväistä turvallisuutta ja parantaa toimintaa kriisitilanteissa. Kokoontumiset ja yhteinen työskentely parantavat jäsenten edellytyksiä toimia ryhmänä todellisen tilanteen sattuessa.

Kriisityöstä tiedottaminen kuuluu osaksi uusien henkilöiden perehdytystä. Kriisityöstä viestitään opilaille ja huoltajille soveltuvin osin, esim. kriisiryhmän kokoonpano ja tehtävät.

Rehtori vastaa aina kriiseihin liittyvästä viestinnästä ja hän pyytää tarvittaessa apua kunnan tiedotuksesta vastaavalta. Akuutissa tilanteessa kriisiryhmä organisoii toimintaa ja on yhteydessä tarvittaviin tahoihin mm. tapahtuman jälkipuinnin järjestämiseksi. Vakavissa/ mahdollista julkisuutta saavissa kriiseissä rehtori/kriisiryhmän edustaja ottaa yhteyttä sivistystoimenjohtajaan.

Kriiseihin liittyvästä viestinnästä löytyy ohjeita ja tiedotemalleja löytyy koulun kriisisuunnitelmasta.

Kriisiapua antaa sosiaali- ja kriisipäivystys puh. 044 7942 394 tai Mikkelin kriisikeskus (015 214 401, ma-pe klo 9-14).

Henkilökunnan kriisitilanteen jälkihoidosta vastaa työterveyshuolto.

Opetushallituksen sivuilta löytyy kattavasti tietoa kriisiryhmän toiminnasta, äkillisen kriisin hoitamisesta sekä erilaisia ohjeita ja toimintamalleja kriisin käsittelyyn.

2.12 Luvattomiin poissaoloihin puuttuminen

Luvattomat poissaolot ovat aina ilmentymä jostakin, ja vaativat siksi aikaista tunnistamista ja taustalla olevien ongelmien ja avun tarpeen kartoittamista. Toimiva opiskeluhoitotyö on parasta luvattomien poissaolojen ennaltaehkäisyä. Poissaoloihin puuttuminen voi olla pitkäkestoinen prosessi, jonka vaikutukset saattavat näkyä vasta pidemmällä aikavälillä. Jokainen yhteydenotto ja tapaaminen liittyen oppilaan poissaoloihin, on askel eteenpäin, vaikka se sillä hetkellä tuottaisikaan toivottua lopputulosta. Sosiaalihuollon palvelutarpeen arviointipyyntö on hyvä tehdä matalalla kynnyksellä,

esim. 30 h kohdalla. Lastensuojelun mukaan tuleminen on välttämätöntä ennen kuin poissaolotilanteet kärjistyvät. Mitä nuorempi oppilas on, sitä suurempi huoli lastensuojelussa on luvattomista poissaoloista ja vanhemmuudesta.

Kun oppilas on poissa koulusta/esiopetuksesta, eikä huoltaja ilmoita poissaolosta, on opettajan/luokanohjaajan/erityisluokanopettajan/luokanopettajan/oltava välittömästi yhteydessä huoltajiin, kuitenkin viimeistään puoleen päivään mennessä. Koulun toimintasuunnitelmassa kuvataan, miten koulu seuraa, ilmoittaa ja puuttuu poissaoloihin ja ohjeistaa poissaoloista huoltajia.

Jos oppilaan poissaolot aiheuttavat huolta, vaikka ne olisivat huoltajien hyväksymiä, opettaja on yhteydessä huoltajiin. Tarvittaessa oppilaan asioissa kootaan monialainen asiantuntijaryhmä. Monialainen asiantuntijaryhmä on hyvä koota välittömästi, jos oppilaan poissaolot jatkuvat opettajan oltua yhteydessä huoltajiin.

Poissaoloja on seurattava systemaattisesti ja jatkuvasti. Seurannasta vastaa luokanopettaja/luokanohjaaja/ryhmänohjaaja. Poissaoloja on tulkittava herkästi ja yksilöllinen oppilas ja tilanne huomioiden.

Kuva 5: Poissaoloihin puuttumisen malli

Mitä tehdä, kun oppilas ei tule ollenkaan kouluun/esiopetukseen?

Mikäli oppilas ei syystä tai toisesta tule ollenkaan kouluun/esiopetukseen, tulee kodin, koulun/esiopetuksen ja lastensuojelun tehdä kiinteää yhteistyötä poissaolojen syiden selvittämiseksi ja tilanteessa eteenpäin pääsemiseksi. On tärkeä saada myös mahdollisen ulkopuolisen hoitavan tahon arvio tilanteesta. Lastensuojelun tehtävänä on tukea riittävästi vanhemmuutta tilanteissa, joissa lapsi ei tule kouluun.

On tilanteita, joissa syytä ja avun muotoja ei yrityksistä huolimatta edellä mainittujen tahojen yhteistyönä löydetä eikä oppilas edelleenkään käy koulua. Tällöin on tärkeää, että koulussa ja yhteistyötahoissa edelleen mietitään konkreettisia keinoja kouluun tulon helpottamiseksi. Koulu huolehtii siitä, että opetuksen järjestämiseksi käytetään kaikkia mahdollisia keinoja.

Koulupudokkuuden ehkäisemisessä yhteistyötä voidaan toteuttaa myös nuorisopalveluiden kanssa. Poissaoloihin puuttumisen keinot ovat usein samanlaisia poissaolojen määrästä riippumatta. Samaa keinoa eri intensiteetillä voidaan käyttää eriasteisiin poissaoloihin. Huoltajille tulee tiedottaa, että on huoltajien vastuulla, että oppilaan oppivelvollisuus tulee suoritettua.

On tärkeä tarttua poissaoloihin mahdollisimman aikaisin ja aloittaa yhteistyö sosiaalitoimen/lastensuojelun kanssa jo esim. 30-40 tunnin poissaolon kohdalla. Matalalla kynnyksellä voi tehdä esim. palvelutarpeen arviointipyyynnön huoltajien kanssa.

Mikäli tukitoimet ja seurantapalaverit eivät auta ja poissaoloja kaikesta huolimatta on jatkuvasti/runsaasti, 70 tunnin kohdalla tehdään lastensuojeluilmoitus. Koulu on tässä vaiheessa selvittänyt poissaolojen syitä omalta osaltaan ja käyttänyt koulun tukitoimia monipuolisesti. Lastensuojeluilmoituksen pohjana on huoli poissaolojen aiheuttamasta syrjäytymisriskistä ja normaalin kehityksen ja koulunkäynnin vaarantumisesta. Ilmoituksessa mainitaan koulussa jo tehdyt tukitoimet. Lastensuojelu kutsuu koulun edustajat mukaan ensimmäiseen tapaamiseen huoltajien kanssa. Lastensuojelun työntekijä voi myös liittyä lapsen monialaiseen asiantuntijaryhmään.

Täysi-ikäisen oppilaan kohdalla voi olla yhteydessä Mäntyharjun etsivään nuorisotyöntekijään tai sosiaalitoimeen.

2.13 Yhteistyö lastensuojelun sosiaalityön kanssa

Joskus oppilaan hyvinvoinnista herää huoli, joka ei helpotu oppilaitoksen tekemillä tukitoimilla. Jos yhteistyö oppilaan ja kodin kanssa ei tuo helpotusta oppijan tilanteeseen, opettaja voi konsultoida esim. opiskeluhoiton tai lastensuojelun työntekijää mainitsematta lapsen tai perheen nimeä.

Lastensuojelulain mukaan lapsen vanhemmilla ja muilla huoltajilla on ensisijainen vastuu lapsen hyvinvoinnista. Lapsen kasvatuksesta vastuussa olevilla on oikeus saada tukea tähän tehtävään.

Lastensuojelun viranomaisilla on velvollisuus ja oikeus ryhtyä selvittämään lastensuojelun tarvetta, jos kasvuolot vaarantavat tai eivät turvaa lapsen ja nuoren terveyttä tai kehitystä, tai jos lapsi omalla käyttäytymisellään vaarantaa niitä.

Lastensuojelulain 25§:n mukaisesti lasten kanssa työskentelevillä on ilmoitusvelvollisuus lapsesta, jonka

hoidon ja huolenpidon tarve,

- kehitystä vaarantavat tekijät tai
- lapsen oma käyttäytyminen
- edellyttää lastensuojelutarpeen selvittämistä.
- Ilmoituksen tekemisen perusteeksi riittää huoli lapsen tilanteesta.

Lastensuojeluilmoituksen tekemisen ilmoitusvelvollisuus on kaikilla koulun, esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen työntekijöillä. Lastensuojeluilmoitusta ei voi tehdä kollektiivina, vaan sen tekee se työntekijä, jolla on huoli lapsesta. Koulukuraattorilta voi pyytää tukea ilmoituksen muotoilussa. Lastensuojeluilmoitus tehdään aina kirjallisena ja sen laatii ilmoittaja.

Lapsen pahoinpitelyepäilyssä ja lapsen seksuaalisen hyväksikäytön epäilyssä tulee tehdä viipymättä rikosilmoitus poliisille sekä lastensuojeluilmoitus. Jos epäily koskee perheen sisäistä väkivaltaa, huoltajille ei ilmoiteta ilmoituksen tekemisestä. Epäselvissä tilanteissa tulee konsultoida poliisia toimintaohjeiden saamiseksi.

Lastensuojeluilmoituksen tekemisestä tulee lähtökohtaisesti olla huoltajiin yhteydessä. Jos huoli on akuutti (esim. väkivaltilanne, päihteiden käyttö), lastensuojeluilmoituksen tekeminen viipymättä on jokaisen työntekijän velvollisuus. Jos on vaarana, että lapseen kohdistuu ilmoituksen teon johdosta huoltajien taholta jonkinlaista uhkaa, kannattaa ennen huoltajille ilmoittamista konsultoida lastensuojelua siitä, miten huoltajille kertomisen suhteen menetellään. Kun koulun henkilökuntaan kuuluva työntekijä tekee lastensuojeluilmoituksen, voi siihen laittaa myös toiveen, että hän saisi osallistua ensimmäiseen tapaamiseen.

Hyvä käytäntö on, että lastensuojeluilmoituksen tekemisen jälkeen, oppilaan asioiden käsittelyyn tarpeen mukaan muodostetussa monialaisessa asiantuntijaryhmässä on edustaja sekä lastensuojelusta että koulusta. Lastensuojelu voi osaltaan kutsua oleellisia koulun toimijoita oppilasta koskevaan neuvotteluun, johon osallistuminen on lakisääteistä.

Koulun työntekijä voi myös yhdessä oppijan ja/tai huoltajan kanssa tehdä sosiaalihuoltolain mukaisen yhteydenoton lapsen tuen tarpeen arvioimiseksi. Tämän yhteydenoton voi tehdä matalalla kynnyksellä, ennaltaehkäisevässä tarkoituksessa. Kuraattoria tai sosiaalityöntekijää voi konsultoida sosiaalihuoltolain mukaisesta yhteydenotosta ja sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen hakemisesta.

Tilanteessa, jossa lapsesta herää lastensuojelullinen huoli, on ensisijaisesti pyrittävä tekemään oppijan ja hänen huoltajiensa kanssa avointa yhteistyötä ja rohkaista heitä myös itse hakemaan apua tilanteeseensa.

Lastensuojeluilmoitus tehdään täyttämällä lomake Eloisan sivuilta ja lähettämällä se. <https://www.Eloisa.fi/asiakkaalle/palvelut/perhe-jasosiaalipalvelut/lastensuojelu/lastensuojeluilmoitus/> Epäselvissä tilanteissa lastensuojelun sosiaalityöstä voi pyytää konsultaatiota puhelimitse. Konsultaatiossa ei yksilöidä oppijaa. Lastensuojelun sosiaalityön yhteystiedot, sosiaalityöntekijöiden ja erityissosiaaliohjaajien yhteystiedot ja päivystysnumero löytyvät Eloisan sivuilta.

Kun ilmoituksen tekijä on tehtävänsä tai virka-asemansa perusteella velvollinen tekemään lastensuojeluilmoituksen, ilmoitus tehdään ja kirjataan ilmoituksen tekijän nimellä. Ilmoitukseen on tärkeä kirjata huolellisesti koulun/esiopetuksen omat tukitoimet.

Hyvin toimiva yhteistyö vaatii koulun/esiopetuksen ja lastensuojeluviranomaisen säännöllistä yhteydenpitoa ja suunnitelmia erilaisten tukitoimien yhteensovittamiseksi. Opetuksen järjestäjällä on oikeus saada opetuksen järjestämiseksi välttämättömät tiedot.

Lastensuojelulla on oikeus pyytää koulun toimijoilta lausuntoja päätöstensä tueksi. Tällöin koulun tulee realistisesti ja riittävän avoimesti kertoa lapsen tilanteesta, jotta lapselle saadaan suunniteltua mahdollisimman hyvä tuki.

Sijoitettu lapsi oppilaitoksissa

Jokaisella lapsella on oikeus saada perusopetusta. Sijoitettu lapsi on ensisijaisesti tavallinen lapsi, joka ei halua leimautua erilaiseksi. Riittävä varhainen tuki koulussa ennaltaehkäisee tutkitusti haavoittuvissa oloissa kasvaneiden syrjäytymisen riskejä. Sijoitettu lapsi tarvitsee ympärilleen aikuisten kannattelevan verkoston. Koulunkäynnin sujuminen on tutkimusten mukaan yksi tärkeimmistä suojaavista ja syrjäytymistä ehkäisevistä tekijöistä sijaishuollossa olevilla lapsilla. On tärkeää, että tukea annetaan tarvittaessa jo esi- ja alkuopetuksessa myönteisen koulukierteen turvaamiseksi.

Tässä eri oppaita ja Sisukas-malli tueksi oppilaitosten henkilökunnalle:

Sijoitetut lapset koulussa- opas tueksi kouluille, missä esitellään Sisukas-työmalli.

Sijoitetut lapset - VIP-verkoston opas kouluille.

Toiminta akuutissa lastensuojelullisessa huoleessa

Lastensuojelulain 25 §:n mukaisesti

Opettaja tai muu esiopetuksen/koulun aikuinen huolestuu lapsen tilanteesta. **Akuutti huoli lapsen hyvinvoinnista vaatii nopeaa puuttumista. Jokainen henkilökunnasta on velvollinen tekemään lastensuojeluilmoituksen huolen herätessä.** Tällaisia huolenaiheita ovat mm. väkivallan merkit, lapsen kertomukset väkivallasta, lapsen perustarpeiden näkyvä laiminlyönti, lapsen äkilliset käyttäytymisen muutokset. Perusteltu epäily riittää.

Konsultoi tarvittaessa nimettömästi koulun opiskeluhoitoa tai lastensuojelua (tarkemmat yhteystiedot luvussa 3).

Se aikuinen, jolle lapsi on asiasta puhunut tai joka tilanteen on arvioinut huolestuttavaksi, tekee lastensuojeluilmoituksen. Akuutti lastensuojeluilmoitus tehdään soittamalla virka-aikaiseen päivystykseen tai virka-ajan ulkopuolella sosiaali- ja kriisipäivystykseen.

Seksuaali- ja väkivaltarikoksissa tehdään aina myös rikosilmoitus poliisille. Jos epäily koskee perheen sisäistä väkivaltaa ilmoituksesta ei ilmoiteta huoltajille.

Lapsen tilanteen selvittely siirtyy lastensuojelun tai poliisin vastuulle. Ilmoittajaa saatetaan kuulla tilanteen selvittelyssä tarkemmin. Lastensuojelun kanssa sovitaan työnjaosta ja koululla voidaan perustaa esim. monialainen asiantuntijaryhmä koulun ja muiden tukitoimien yhteensovittamiseksi.

3 Opiskeluhuollon toimijoiden tehtäväku- vauksia ja hoito- ja yhteistyötahoja

3.1 Rehtori

- on kokonaisvastuussa koulunsa opiskeluhoitotyöstä
- johtaa yhteisöllistä opiskeluhoitotyötä
- vastaa yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän käytännön työn organisoinnista, suunnittelusta ja toteuttamisesta
- vastaa yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän toiminnan arvioinnista ja kehittämisestä
- vastaa siitä, että yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä kokoontuu säännöllisesti
- vastaa koulun opiskeluhoitosuunnitelman säännöllisestä päivittämisestä
- toteuttaa moniammatillista oppilashuoltotyötä yhdessä muiden opiskeluhoollon työntekijöiden kanssa
- vastaa opiskeluhoitokertomuksista koostuvan rekisterin ylläpidosta.
- osallistuu tarvittaessa yksittäisen oppilaan monialaisen asiantuntijaryhmän työskentelyyn oppilaan ja huoltajan luvalla. Voi olla monialaisen asiantuntijaryhmän vastuuhenkilö tai jäsen. Vastuuhenkilönä toimiessaan varmistaa, että asiat kirjataan opiskeluhoitokertomukseen.

3.2 Koulupsykologi

Koulupsykologi on psykologisen kehityksen, psyykkisen hyvinvoinnin ja oppimisen psykologian asiantuntija. Koulupsykologin työn tavoitteena on oppilaiden ja opiskelijoitten hyvinvoinnin ja koulunkäynnin edistäminen ja tukeminen eri tavoin, sekä ennaltaehkäisevästi että korjaavasti. Hän tekee sekä yhteisöllistä että yksilökohtaista opiskeluhoitotyötä.

Koulupsykologiresurssi:

- Koulupsykologityöpanos 0,8 htv
- Laskennallinen resurssitarve psykologille on 0,77 htv (yhtenäiskoulu 0.62hvt ja lukio 0,15 htv).

YHTEISÖLLISEN JA YKSILÖKOHTAISEN OPISKELUHOULTORYHMÄN TOIMINTAAN
OSALLISTUMINEN ESIOPETUKSESSA, PERUSOPETUKSESSA JA LUKIOSSA

- toimii oman alansa asiantuntijana yhteisöllisessä ja yksilökohtaisessa opiskeluhoitoryhmässä opiskelijan ja huoltajan luvalla. Voi olla yksilökohtaisen opiskeluhoitoryhmän vastuuhenkilö tai jäsen. Vastuuhenkilönä toimiessaan varmistaa, että asiat kirjataan opiskeluhoitokertomukseen (Wilman muistio).
- osallistuu oppilaskohtaisten tukitoimien suunnitteluun ja seurantaan sovitusti

YHTEISÖTASON TYÖ ESIOPETUKSESSA, PERUSOPETUKSESSA JA LUKIOSSA

- toimii psykologisena asiantuntijana oppilaan ja opiskelijan kasvuun, oppimiseen ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa ja antaa tarvittaessa konsultaatiota muille työntekijöille
- osallistuu oppilaitosyhteisössä oppilaiden ja opiskelijoitten oppimisen ja hyvinvoinnin seuraamiseen ja sen lisäämiseen (mm. kodin ja koulun yhteistyön edistäminen, työ nivelvaiheissa, erilaiset opetusjärjestelyt, opettajien konsultointi, luokkatyöskentely, teemaryhmät)
- osallistuu tarvittaessa vanhempainiltoihin ja koulutustilaisuuksiin
- seuraa tarvittaessa luokka- ja ryhmätilanteita

ASIAKASTYÖ ESIOPETUKSESSA, PERUSOPETUKSESSA JA LUKIOSSA

- yksilölliset tukikeskustelut ja lyhytterapeuttiset interventiot
- vanhempien ja opettajien konsultointi ja neuvonta
- kartoittaa oppilaan ja opiskelijan tilannetta yhteistyössä huoltajien ja koulun henkilöstön kanssa, osallistuu neuvotteluihin ja tukitoimien suunnitteluun, tekee yhteistyötä sidosryhmien kanssa
- tekee tarvittaessa psykologisen tutkimuksen oppilaan ja opiskelijan kognitiivisista taidoista ja oppimisen edellytyksistä ja laatii sen pohjalta asiantuntijalausannon
- suunnittelee tukitoimia
- ohjaa tarvittaessa jatkotutkimuksiin tai hoitoon

KRIISITYÖ

- toimii koulun kriisiryhmän jäsenenä kriisivalmiuden suunnittelussa ja kriisityön toteuttamisessa

ASIAKASTUNTIAJATYÖ

- osallistuu sovitusti työryhmiin
- kirjoittaa lausuntoja
- osallistuu yhteistyöpalaveriin
- välittää kouluelämän ja opiskeluhoillon tuntemusta yhteistyötahoille

3.3 Koulukuraattori

Koulukuraattori on koulussa työskentelevä sosiaalialan asiantuntija. Hän tekee sekä yhteisöllistä että yksilökohtaista opiskeluhoitotyötä. Koulukuraattorin tehtävänä on tukea ja helpottaa lapsen koulunkäyntiä. Työtä ohjaa lapsen edun näkökulma ja työskentelyn keskiössä on oppilas ja hänen lähiverkostonsa.

Koulukuraattoriресурssi:

- Koulukuraattorityöpanos 1,0 htv
- Laskennallinen resurssitarve kuraattorille on 0,9 htv (yhtenäiskoulu 0,72 htv, lukio 0,17 htv)

YHTEISÖLLISEN OPISKELUHUOLTORYHMÄN JA MONIALAISEN ASiantuntijaryhmän TOIMINTAAN OSALLISTUMINEN ESIOPETUKSESSA, PERUSOPETUKSESSA JA LUKIOSSA:

- toimii oman alansa asiantuntijana yhteisöllisessä opiskeluhoitoryhmässä ja monialaisissa asiantuntijaryhmissä oppilaan ja huoltajan luvalla. Voi olla monialaisen asiantuntijaryhmän vastuuhenkilö tai jäsen. Vastuuhenkilönä toimiessaan varmistaa, että asiat kirjataan oppilas-huoltokertomukseen.
- osallistuu oppilaiden tukitoimien suunnitteluun ja seurantaan

YHTEISÖTASON TYÖ ESIOPETUKSESSA, PERUSOPETUKSESSA JA LUKIOSSA

- toimii sosiaalialan asiantuntijana oppilaan kehitykseen, oppimiseen ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa ja antaa konsultaatiota muille työntekijöille
- työskentelee luokissa ja ryhmissä opettajan kanssa yhteistyössä
- osallistuu pyydettyä vanhempaniltoihin ja koulutustilaisuuksiin

ASIAKASTYÖ

- Psykososiaalisen keskustelutuen antaminen oppilaille/opiskelijoille
- Tukee ja auttaa oppilasta/opiskelijaa koulutyöskentelyyn, sosiaalisiin suhteisiin, perheeseen, vapaa-aikaan ja tunne-elämään liittyvissä asioissa
- Osallistuu neuvotteluihin oppilaiden, huoltajien ja yhteistyötahojen kanssa
- Selvittää oppilaiden tuen tarvetta ja suunnittelee tukitoimia oppilaille muiden tahojen kanssa
- On tarvittaessa tukena oppilaan koulunkäynnin siirtymävaiheissa
- Tekee yhteistyötä huoltajien kanssa ja ohjaa ja neuvoo oppilaita ja hänen perhettään
- ohjaa tarvittaessa muihin sosiaali- ja terveydenhuollon tai muiden tukipalveluiden piiriin

KRIISITYÖ

- toimii koulun kriisiryhmän jäsenenä kriisivalmiuden suunnittelussa ja kriisityön toteuttamisessa

ASiantuntijatyö

- osallistuu sovittaessa koulujen ulkopuolisiin työryhmiin
- antaa pyydettyä lausuntoja muille viranomaisille
- välittää opiskeluhoillon ja kouluelämän tuntemusta muille yhteistyötahoille

3.4 Terveydenhoitaja

Neuvolan terveydenhoitaja on terveydenhuollon edustajana esiopetuksen opiskeluhoilossa.

Kouluterveydenhuollon perustehtävänä on tukea jokaisen koululaisen mahdollisimman tervettä kasvua ja kehitystä sekä vahvistaa oppimisen ja terveen aikuisuuden edellytyksiä. Hän tekee sekä yhteisöllistä että yksilökohtaista opiskeluhoiltotyötä.

Kouluterveydenhoitajaresurssi:

- Kouluterveydenhoitajatyöpanos 1,26 htv
- Laskennallinen resurssitarve kouluterveydenhoitajalle on yhtenäiskoululla 1,26 htv (1,0 htv ja lukiolla 0,26 htv)

Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoiltoryhmän toimintaan osallistuminen esiopetuksessa, perusopetuksessa ja lukiossa

- toimii oman alansa asiantuntijana yhteisöllisessä opiskeluhoiltoryhmässä ja monialaisissa asiantuntijaryhmissä oppilaan ja huoltajan luvalla. Voi olla monialaisen asiantuntijaryhmän vastuuhenkilö tai jäsen. Vastuuhenkilönä toimiessaan varmistaa, että asiat kirjataan opiskeluhoiltokertomukseen
- on terveydenhuollon asiantuntija yhteisössä
- osallistuu sovittaessa oppilaan tukitoimien suunnitteluun ja seurantaan oppilashuoltotyössä

Yhteisötason työ

- osallistuu terveydenhuollon asiantuntijana opiskeluhoillon toimintaan
- tuo terveyden edistämisen näkökulmaa yhteisöön esim. uni, lepo, ravitsemus, päihteet
- Osallistuu pyydettyä vanhempainiltoihin ja koulutustilaisuuksiin

- osallistuu oppilaitoksen terveellisyden ja turvallisuuden tarkastamiseen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa
- laatii luokkayhteenvedet laajoista terveystarkastuksista ja esittää yhteenvedot opiskeluhoillon ohjausryhmässä
- osallistuu koulutapaturmien ennaltaehkäisyyn

YKSILÖTYÖ

- tekee laajat terveystarkastukset perusopetuksen 1., 5. ja 8. luokan oppilaille.
- tekee määräaikaiset terveystarkastukset perusopetuksen 2.–4., 6., 7. ja 9. vuosiluokan oppilaille sekä lukion 1. tai 2. vuosiluokan opiskelijoille
- kutsuu tarvittaessa oppilaita seurantakäynneille
- arvioi oppilaiden hoidon tarvetta äkillisissä sairaustapauksissa tai tapaturmissa, antaa ensiapua, kun tarvitaan terveydenhuollon asiantuntijan ammattitaitoa ja ohjaa tarvittaessa jatkohoitoon
- lukiokoulutuksen opiskelijaterveydenhuoltoon kuuluu myös sairaudenhoito, esi- ja perusopetuksessa sairaanhoito kuuluu hyvinvointikeskukselle.
- antaa terveysneuvontaa
- antaa konsultaatiota terveydenhoitoon liittyvissä asioissa
- antaa puhelinneuvontaa oppilaan terveyteen ja sairauteen liittyvissä asioissa
- selvittää terveystarkastuksista poisjäävien tuen tarvetta

KRIISITYÖ

- toimii koulun kriisiryhmän jäsenenä kriisivalmiuden suunnittelussa ja kriisityön toteuttamisessa

ASiantuntijatyö

- tiedottaa kouluterveydenhuollon palveluista
- osallistuu sovittaessa työryhmiin

3.5 Koululääkäri

- tekee laajat terveystarkastukset yhteistyössä kouluterveydenhoitajan kanssa
- laaja-alaiset tarkastukset perusopetuksen 1., 5. ja 8. vuosiluokilla sekä lukion 2. vuosiluokan opiskelijoille
- seuranta- ja muut käynnit tilannekohtaisesti
- toimii lääketieteellisenä asiantuntijana koulu yhteisössä

- Osallistuu pyydettyä yhteisöllisen- ja yksilökohtaisen opiskeluhuoltoryhmän kokouksiin ja koulun kriisiyöhön
- osallistuu sovittaessa asiantuntijana kunnan työryhmiin
- Tarvittaessa konsultaatiomahdollisuus opiskeluhuoltoryhmän jäsenellä tai oppilaan opettajalla. Ajankohta sovitaan kouluterveydenhoitajan kautta.

Koululääkäriresurssi:

- Koululääkäriyöpanos 0,2 htv

3.6 Erityisopettaja

HYVINVOINTITYÖ

- tukee ja ohjaa kasvun, oppimisen ja hyvinvoinnin sekä oppimaan oppimisen taitoja
- luo oppimista tukevia oppimisympäristöjä yhdessä luokanopettajien/aineopettajien/esiopettajien ja oppilashuollon muiden toimijoiden kanssa
- arvioi tuen tasoa ja tarvetta yksilö-, luokka-, ryhmä- ja koulu-/esiopetustasolla
- toimii työyhteisössä erityispedagogisena asiantuntijana oppimisen, kasvun ja koulunkäynnin tuen suunnittelussa, jakaa erityisopetukseen liittyvää osaamista
- osallistuu pedagogisten asiakirjojen laadintaan koulussa sovitun käytänteen mukaisesti
- osallistuu opiskeluhuoltotyöhön yhdessä koulun muiden aikuisten ja opiskeluhuollon toimijoiden kanssa

KODIN JA KOULUN YHTEISTYÖ

- osallistuu yhteistyöhön kodin ja koulun välillä (mm. arviointikeskustelut, vanhempaintapaamiset, vanhempainillat) yhdessä koulun muiden aikuisten kanssa
- sopii, suunnittelee ja vastaa oppilaalle annettavasta pedagogisesta tuesta huoltajien ja oppilaan kanssa yhdessä luokanopettajan/aineenopettajien/esiopettajien ja muiden oppilashuollon jäsenten kanssa

YKSILÖKOHTAINEN OPPILASHUOLTORYHMÄ

- osallistuu ryhmän työskentelyyn oppilaan ja huoltajan luvalla. Voi olla ryhmän vastuhenkilö tai jäsen. Vastuuhenkilönä toimiessaan varmistaa, että asiat kirjataan oppilashuoltokertomukseen.
- tekee siirtymävaiheiden yhteistyötä

3.7 Luokanopettaja/erityisluokanopettaja/luokanohjaaja/esiopetuksen opettaja/ryhmänohjaaja/aineenopettaja

HYVINVOINTITYÖ

- osallistuu opiskeluhoultotyöhön yhdessä koulun muiden aikuisten ja opiskeluhoollon toimijoiden kanssa
- ohjaa ja tukee kasvun, oppimisen ja hyvinvoinnin sekä oppimaan oppimisen taitoja
- seuraa säännöllisesti oppilaittensa koulunkäyntiä, kuten oppimistuloksia, käyttäytymistä ja myöhästymisiä/poissaoloja sekä ennakoii tilanteita
- tunnistaa oppilaan tuen tarpeita ja suunnittelee tuen toteuttamista yhdessä oppilaan ja tämän huoltajien sekä muiden opettajien ja oppilashuoltohenkilöstön kanssa. Aineenopettaja myös välittää oppilaan koulunkäyntiin liittyvän huolen luokanvalvojalle/ryhmänohjaajalle.
- tunnistaa ryhmäilmiöiden/ryhmän tuen tarpeita yhdessä muiden opettajien kanssa ja suunnittelee toimenpiteitä yhdessä opiskeluhooltohenkilöstön kanssa
- osallistuu kutsuttuna yhteisölliseen opiskeluhoutoryhmään keskustelemaan mm. ryhmän/luokan ilmiöistä. Yhteisöllisessä opiskeluhoutoryhmässä on aina pysyvä opettaja-edustus.
- vastaa omalta osaltaan pedagogisten asiakirjojen laatimisesta ja toteuttamisesta yhteistyössä koulun muiden aikuisten kanssa
- ohjaa ryhmässään toimivan koulunkäyntiohjaajan työtä

KODIN JA KOULUN YHTEISTYÖ

- pitää arviointikeskustelun luokkansa oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa säännöllisesti
- huolehtii yhteistyöstä kodin ja koulun välillä (mm. arviointikeskustelut, vanhempaintapaamiset, vanhempainillat) yhdessä koulun muiden aikuisten kanssa
- on yhteydessä huoltajiin, kun huoli herää oppilaasta
- suunnittelee tuen toteuttamista yhdessä oppilaan ja tämän huoltajien sekä muiden opettajien ja opiskeluhooltohenkilöstön kanssa
- sopii oppilaalle annettavasta pedagogisesta tuesta oppilaan ja hänen huoltajiensa kanssa YKSILÖKOHTAINEN OPPILASHUOLTORYHMÄ
- osallistuu ryhmän työskentelyyn oppilaan ja huoltajan luvalla. Voi olla ryhmän vastuuhenkilö tai jäsen. Vastuuhenkilönä toimiessaan varmistaa, että asiat kirjataan oppilashuoltokertomukseen.
- arvioi osaltaan tuen riittävyttä ja toteutumista

3.8 Oppilaanohjaaja/opinto-ohjaaja

HYVINVOINTITYÖ

Mäntyharjun kunta
Puh. 044 7707 346

Asematie 3, PL 76
52700 Mäntyharju

www.mantynharju.fi
etunimi.sukunimi@mantynharju.fi

Y-tunnus 0165761-0

- on oppijan ohjaamisen asiantuntija koulussa sekä auttaa ja tukee valinnoissa
- osallistuu syrjäytymisen ehkäisyyn (esim. jatko-opintoihin ja työelämään ohjaaminen)
- auttaa ja kannustaa oppijoita tunnistamaan omia vahvuuksia ja auttaa oman polun löytämisessä
- osallistuu nivelvaiheyhteistyöhön
- varmistaa, että oppijat ovat tietoisia erilaisista opiskelustrategioista

KODIN JA KOULUN YHTEISTYÖ

- osallistuu vanhempainiltoihin
- tuo esiin oppijan opiskelu- ja jatko-opintoasiat niissä huoltajapalavereissa, joihin osallistuu
- ohjaa jatko-opintoasioissa
- järjestää koulutuskokeiluja

YKSILÖKOHTAINEN OPPILASHUOLTORYHMÄ

- osallistuu ryhmän työskentelyyn oppilaan ja huoltajan luvalla. Voi olla ryhmän vastuuhenkilö tai jäsen. Vastuuhenkilönä toimiessaan varmistaa, että asiat kirjataan oppilashuoltokertomukseen.
- tekee nivel-/siirtymävaiheiden yhteistyötä
- kirjoittaa tarvittavia arvioita jatko-opintohakemusten liitteiksi oppilaan-/opinto-ohjauksen näkökulmasta
- seuraa jatko-opintoihin siirtymistä ja organisoi jälkiohjauksen

3.9 Koulunkäyntiohjaaja/esiopetusryhmässä työskentelevä lastenhoitaja tai erityisavustaja

- tukee oppilaan kasvua, oppimista, koulunkäyntiä ja hyvinvointia sekä toimintakykyä koulupäivän/esiopetuspäivän aikana
- tukee oppilaan kommunikaatiota
- ohjaa oppilaita siirtymätilanteissa ja välitunneilla
- osallistuu ryhmän/luokan toiminnan suunnitteluun
- huolehtii oppilaan apuvälineistä
- huolehtii oppilaiden saattamisesta kuljetuksiin ja vastaanottamisesta
- huolehtii oppilaan lääkehoidosta erillisen lääkehoitosuunnitelman mukaisesti silloin, kun siitä on erikseen sovittu ja ohjaus/koulutus lääkkeen antamiseen saatu
- oppilaiden saattaminen ja vastaanottaminen
- työskentelee erikseen sovitusti iltapäivätoiminnassa
- osallistuu yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän kokoukseen tarvittaessa, kun luokassa/ryhmässä esiintyvää ilmiötä käsitellään
- osallistuu sovitusti monialaisen asiantuntijaryhmän työskentelyyn

3.10 Arkistointi ja oppilaskohtaiset rekisterit

Yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän muistiot ovat julkisia ja ne ovat luettavissa koulun valitsemalla tavalla.

Monialaisen asiantuntijaryhmän laatimat opiskeluhuoltokertomukset laaditaan Wilmassa (esiopetuksessa paperimuodossa). Niiden laatimisesta ja tallentamisesta vastaa ryhmän vastuuhenkilö. Suostumus tehdään edelleen kirjallisena ja ne arkistoidaan palonkestävässä lukollisessa kaapissa, johon pääsy on ainoastaan rehtorilla/koulusihteerillä.

Opiskeluhuoltokertomus, yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän yleinen muistio ja pedagogiset asiakirjat arkistoidaan voimassa olevien lakien mukaisesti.

Koulupsykologeilla ja koulukuraattoreilla on molemmilla omat ammattikunta-kohtaiset rekisterit, arkistot ja arkistonmuodostussuunnitelmat. Kouluterveydenhoitajilla ja -lääkäreillä on yhteinen potilastietojärjestelmä.

3.11 Hoito- ja yhteistyötahot Mäntyharjussa

Eloisan eli Etelä-Savon hyvintointialueen perheneuvo:

Lapsiperheiden asiakasohjaukseen eli perheneuvon voit olla yhteydessä, kun jokin asia lapsesi, nuoresi tai perheesi tilanteesta huolestuttaa ja et tiedä mihin ottaa yhteyttä ja toivot tukea perheellesi. Voit olla yhteydessä Perheneuvon sekä puhelimitse että verkkolomakkeen kautta.

Perheneuvon puhelinasiointi Mikkeli, Hirvensalmi, Juva, Kangasniemi, Mäntyharju, Pertunmaa ja Puumala: puh. +358 15 411 4120

Verkkoasioinnin kautta voit tehdä yhteydenoton sosiaalihuollosta vastaavaan viranomaiseen, Mikkelin alueelta.

Voit myös jättää kiireettömän sähköisen yhteydenottopyynnön Perheneuvon tältä.

Lisätietoa Etelä-Savon hyvinvointialueen eli Eloisan sivuilta tästä.

Eloisan vaihde 015 411 4100

Eroneuvonta

Asiakkaille Eron ensiapupiste parillisten viikkojen keskiviikkona klo 16–18 avoimessa

kohtaamispaikka Kopassa, Mikkelin pääkirjaston alakerrassa. Mahdollisuus varata aika sähköisesti <https://nettiaika.fi/eronensiapu>

Perheasiainneuvottelukeskuksen palvelut asiakkaille:

<https://www.mikkelintuomiokirkkoseurakunta.fi/apua-ja-tukea/perheneuvonta>

Haastavat erot työryhmä: Eroperheiden kanssa työskentelyn tueksi on mahdollisuus konsultoida moniammatillista tiimiä Etelä-Savon alueella. Myös anonyymi konsultaatio on mahdollinen. Työryhmä kokoontuu joka kuukauden ensimmäisenä tiistaina. Työryhmässä toimijoina on lastenvalvoja, lastensuojelu, lastenpsykiatria, perheohjaus, varhaiskasvatus, mielenterveys- ja päihdepalvelut, Perheasiain neuvottelukeskus ja Viola ry.

Sosiaali- ja kriisipäivystys

Mäntyharjun lastensuojelun päivystysnumero löytyy intrasta.

ELOISAN SOSIAALI- JA KRIISIPÄIVYSTYS 24/7

Puh: 044 7942 394

Lasten ja nuorten mielenterveystyö Mäntyharjussa

Lasten- ja nuorten mielenterveystyö on ennaltaehkäisevää ja kuntouttavaa. Yksiköissä panostetaan yhteisölliseen ennaltaehkäisevään työhön. Psykologi ottaa vastaan alle kouluikäisiä lapsia perheineen. Perheneuvola hoitaa lasten ja nuorten mielenterveysvaivoja aina 18-vuotiaaksi asti. Terveysasemalla ottaa vastaan psykiatrinen sairaanhoitaja pääsääntöisesti aikuisväestöä. 13–18-vuotiaitten nuorten mielenterveysongelmissa auttaa ensisijaisen Eloisan Välkkäri-työryhmä. Välkkäri-työryhmän psykiatriset sairaanhoitajat tekevät tarvittaessa myös jalkautuvaa työtä. Tarvittaessa lääkäri tekee lähetteen erikoissairaanhoidon.

NUORISOPSYKIATRIAN VÄLKKÄRI-TYÖRYHMÄ

Päivystysnumero 040 3596 609

Ma-to 8-16, pe 8-14, la-su puhelut ohjautuvat nuorisopsyk.os:lle

Yksikkö Nuorisopsykiatrian vastaanotto

Toimipaikka

Kelan talo, Mikkelä

Postiosoite: Porrassalmenkatu 35-37 50100 MIKKELI

Käyntiosoite: Mikonkatu 3 50100 Mikkelä

Huone: 3. krs

Välkkäri-työryhmään voi ottaa yhteyttä, mikäli nuoren psyykinen vointi aiheuttaa huolta. Soittaa voi kuka vaan, joko nuori itse, nuoren lähipiiri, koulun henkilökunta tai terveydenhuollon henkilöt.

Välkkäri-työryhmän yhtenä työskentelyotteena on varhaintyö. Varhaintyö antaa konsultatiivista palvelua yläkouluikäisten nuorten sekä toisen asteen opiskelijoiden kanssa koulussa työskenteleville ammattilaisille. Palvelu tarjoaa mielenterveys- ja päihdeasiantuntijuuden koulun toimijoiden käyttöön. Koulun työntekijä voi ottaa yhteyttä, kun haluaa yhdessä pohtia herännyttä huolta nuoren hyvinvoinnissa tai toimintakyvyssä. Työn tavoitteena on tarttua huoleen mahdollisimman varhain ja ennaltaehkäistä psyykkisten oireiden kasaantuminen ja pitkittyminen. Työryhmän työhön kuuluu nuorten tapaamiset sekä tarpeen vaatiessa nuorten tukikeskustelut.

Ohjaamo Olkkari

Ohjaamo Olkkarin kaikki palvelut Mikkelissä ovat myös mäntyharjulaisten käytössä. Ohjaamon palveluista löydät mm. seuraavanlaisia palveluita:

- puhelinpäivystyksen, chat-päivystyksen, tietosuojatun yhteydenottolomakkeen
- Tietoa, neuvontaa ja ohjausta opiskeluun, työhön ja työllistymiseen, arkeen sekä vapaa-aikaan.
- Ohjaamosta tavoittaa mm. etsivän nuorisotyön, sosiaaliohjauksen- ja työntekijän, seksuaali-neuvojan, asumis- ja talousneuvojan, terveydenhoitajan, opinto-ohjaajan peruskoulun jälkeiseen opiskeluun liittyen, työllisyshoidon ammattilaisia, ONNI Ohjaamoiden psykososiaalisen tuen palvelut. Lisäksi tarjolla on erilaisia ryhmätoimintoja, myös etänä.
- Lisätietoa www.ohjaamoolkkari.fi sekä Ohjaamo Olkkarin some-kanavat: instagram sekä facebook.

Nuorisopalvelut

Nuorisotilalla järjestetään 10–18-vuotiaille nuorille avoimien ovien toimintaa sekä harrastustoimintaa iltapäivisin ja iltaisin. Toiminta on vapaaehtoista ja maksutonta. Tarkemmat tiedot toiminnasta sekä nuorisotilan yhteystiedot löytyvät [nuorisopalveluiden kotisivuilta](#).

Nuoriso-ohjaaja, Kalle Hölttä puh.
050 567 1864

Nuorisopalvelut ovat mukana osin koulun arjessa, yhteisöllisen oppilashuollon kautta sekä nivelvaihteyöskentelyn kautta tukemassa lasten ja nuorten kasvua. Nuorisopalvelut tekevät tiivistä yhteistyötä koulun kanssa ja yhdessä pyrimme reagoimaan asioihin ja ilmiöihin, jotka ovat ajankohtaisia nuorten elämässä. Nuorisopalvelut tarjoavat myös henkilökohtaista tukea, ohjausta ja neuvontaa. Peruskoulussa kohdennetun nuorisotyön kohderyhmänä ovat pääsääntöisesti 13–16-vuotiaat tukea tarvitsevat nuoret sekä heidän perheensä. Työskentely tapahtuu yhteistyössä kodin ja yhdessä sovitun moniammatillisen verkoston kanssa.

Mäntyharjun etsivä nuorisotyö tarjoaa 15–28-vuotiaille Mäntyharjulaisille nuorille tukea ja neuvoa sekä elämänhallintaan että työllistymiseen.

Etsivän nuorisotyön painopistealueet ovat:

- Yksilöllistä tukea tulevaisuuden mahdollisuuksien kartoittamiseen
- Tukea tulevaisuuden suunnitteluun
- Tukea ja neuvoa hyvinvointiin
- Tukea kokonaisvaltaiseen elämänhallintaan

Etsivä nuorisotyö on tarkoitettu 15–28-vuotiaille peruskoulun päättäneille nuorille ja nuorille aikuisille jotka:

- Ovat jääneet ilman jatkokoulutuspaikkaa
- Ovat keskeyttäneet tai aikeessa keskeyttää opintonsa
- Ovat keskeyttäneet tai aikeessa keskeyttää asepalvelukseen
- Ovat syrjäytyneet tai syrjäytymisvaarassa

Etsivälle nuorisotyöntekijälle voi myös ilmoittaa, mikäli lähipiirissä olevasta 15–28-vuotiaasta henkilöstä on herännyt huoli. Ilmoituksen voi tehdä sähköpostilla, tekstiviestillä, soittamalla tai yhteysetsivään.fi sivuston kautta

Etsivä nuorisotyöntekijä, Katri Karhula puh.
040 506 1536

Nuorisotyöntekijät tavoittaa myös sosiaalisen median kautta.

Nuorisovaltuusto on mäntyharjulaisten nuorten vaikuttamiskanava. Nuorisovaltuusto koostuu 13–28-vuotiaista mäntyharjulaisista nuorista. Nuorisovaltuusto asetetaan kahden (2) vuoden välein. Oppilas- ja opiskelukunnasta valitaan edustajat nuorisovaltuustoon.

Yhteisöllinen nuorisotyö ja Osallisuus, Jonna Juhola puh.
0405229043

Poliisin Ankkuri-toiminta (Mikkeli)

Ankkuritiimin toiminnan tarkoituksena on ehkäistä lasten ja nuorten syrjäytymistä seuraavin toimenpitein: Varhainen puuttuminen alaikäisten rikolliseen käyttäytymiseen, nuoren asiakkaan kokonaisvaltaisen elämäntilanteen ja avun tarpeen selvittäminen sekä tarkoituksenmukaisen avun/tuen piiriin ohjaaminen. Lisäksi ankkuritiimien tehtäviin kuuluu sisäisen turvallisuuden lisääminen moniammatillisella yhteistyöllä (muun muassa uhkatoiminto) ja jalkautumalla nuorten pariin. Mikkelin ryhmässä on kaksi poliisia sekä kaupungin sosiaalityöntekijä.

Yhteystiedot:

Poliisi 0295 455 139, 0295 455 129 eed.etela-savo.ita-suomi@poliisi.fi

Sosiaalityöntekijä 044 7945394

Psykiatrinen sairaanhoitaja 040 3597204

Nuoriso-ohjaaja 044 7943599

Seurakunta

Seurakunnan lapsi- ja nuorisotyö tarjoaa toimintaa kaikenikäisille.

Hyödyllisiä linkkejä ja lähdemateriaalia:

Oppilashuoltolaki

Lastensuojelulaki

Poissaoloihin puuttumisen malli

Yhteisestä työstä hyvinvointia – opiskeluhuoltoryhmä perusopetuksessa

Opas seksuaalisen häirinnän ennaltaehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi kouluissa ja oppilaitoksissa

Ehkäisevän päihdetyön toimintasuunnitelma

Mäntyharjun pelikasvatussuunnitelma ja päihdekasvatussuunnitelma.

Ero perheessä: Lapsen tuki varhaiskasvatuksessa, koulussa ja oppilaitoksessa

Sijoitetut lapset koulussa- opas tueksi kouluille

Lapset puheeksi-menetelmä

[Opiskeluhuollon näkyvyyden lisääminen sähköisiä menetelmiä hyödyntäen](#)

[Lomakkeet oppilaitoksen terveellisyyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin tarkastamiseen ja seurantaan](#)